బొమ్మల పెళ్ళిళ్ళు

౧

ఆరోజు సరోజినికి పర్వదినం. ఆపిల్లకళ్ళకు సమస్తం ఆనందమయంగా తోచింది. వాళ్ళబావ భైరవమూర్తి గారి మేడ రాజమహల్లాగుంది. ఇంటిపక్క తోట నందనవనంలాగుంది. తనతో తోటలో షికారు చెయ్యటానికి వచ్చిన సావిత్రి సాక్షాత్తూ దేవకన్యకలాగుంది. ఆరోజున సరోజినికి సావిత్రినిచూస్తే అనురాగం పొంగి పొర్లటం మొదలు పెట్టింది. ఈ ప్రేమావేశం తాత్కాలికమేననీ, పూర్వం ఉన్నదికాదనీ, ముందుండబోదనీ ఆ ఉత్సాహంమీద సరోజినికి తోచటం అసంభవం. దీనికంతా కారణం అప్పుడే ప్రవేశిస్తున్న వసంతరుతువు కాదు, ఆనాడు భైరవమూర్తిగారి శిశువు అన్నప్రాశన.

మీరు సావిత్రినికాని సరోజినినికాని ఇద్దరినీకాని బాగా ఎరిగుండకపోతే ఇద్దరూ కవలపిల్లలని చెప్పినా నమ్ముతారు. నిజానికిమటుకు సరోజిని సావిత్రికి పినతల్లి. సావిత్రి సరోజినికన్న ఏమాత్రమో పెద్దదీ, సరోజినికన్న మితభాషికూడా కావటంచేత చూడగానే ఇద్దరిలో కనపడేభేదమేమిటంటే సావిత్రి పినతల్లికంటె గంభీరంగా ఉండేది. అంతకుమించి ఇద్దరిలోనూ ఎక్కువ తారతమ్యంలేదు.

సరోజిని సావిత్రిని తోటంతా తిప్పి ఆఖరుకు తన ప్రాణానికి మంచి పొదరిల్లంటిది కనపడ్డచోటు చూపి ఇక్కడే కాసేపు కూర్చుందామన్నది. ఇద్దరూ ఆకుల కింద కూర్చున్నారు. కొంతసేపు ఆ కబుర్లూ ఈ కబుర్లూ చెప్పి సరోజిని అసలు సంగతి కొచ్చింది.

"అయితే, సావిత్రీ బావ నీపెళ్ళిచేస్తాడుట నిజమేనా?"

సావిత్రి సమాధానంగా పినతల్లినిచూసి నవ్వింది.

"అంతా నిశ్చయమయిందా?"

"అదే నిశ్చయం. ఇంకా తాంబూలా లిచ్చుకోలేదు."

"నీ కాబొయ్యే మొగుడెవరే?"

సావిత్రి చాలా నేర్పరి. ఎటువంటిప్రశ్న కటువంటి సమాధానం.

"ఎరగవుటే? మామయ్య ఇక్కడ చదువుకునేటప్పుడు వస్తూండేవాడే—రాధాకృష్ణమూర్తిని!"

"నాకు బాగా జ్ఞాపకంలేదు...అయితే నీకీసంబంధం ఇష్టమేనా?"

"ఎందు కిష్టంకాదు?"

సరోజిని తనావిషయం మాట్లాడదలుచుకున్నది అయిపోయినట్టు సన్నగొంతుతో ఏదో మంగళహారతి ఎత్తిచప్పున ఆపి "ఇప్పుడీసంబంధం కాకుండాపోతే?" అన్నది.

"ఏమిటి?"

"నిన్ను—ఆ అబ్బాయికిచ్చి—ఆయన పేరేమిటి?—ఆయనకిచ్చి చెయ్యరనుకో."

"పోనీ!...అయినా ఎందుకు చెయ్యరు?"

"ఇంకొకరి కిచ్చిచేస్తే?"

"ఇంకో ఎవరు?"

"అన్నయ్యకిస్తే?"

సావిత్రి నవ్వి "తాతయ్య కిష్టంలేదుగా?" అంది.

"తాతయ్యసంగతి కాదిప్పుడు! నీసంగతి చెప్పు!"

"ఏమో! నాకంత యిష్టంలేదు సుమా. మామయ్య ఎప్పుడూ మేనకోడలిని చేసుకోటం నీతికాదంటుంటాడు. అయినా ఇప్పుడెందు కాఆలోచన?"

సరోజిని సావిత్రి చెయ్యిపట్టుకుని వేళ్ళుసాగదీస్తూ "ఇవాళ మానాన్న మీనాన్న నడగబోతున్నాడు నిన్ను అన్నయ్య కియ్యమని. నీకింకా తెలీదేమో?" అని సావిత్రిమొహం వంక చూసింది. సరోజిని అనుకున్నట్టు సావిత్రిమొహాన ఏభావం కనపడ్లేదు. ఇంత రహస్యం చెప్పినా సావిత్రి చలించకపోవటంచూసి సరోజినికి ఉత్సాహభంగమైంది. ఇద్దరూ కొంతకాలం మౌనంగా కూర్చున్నతరువాత సరోజిని పోదామంటూ లేచింది.

"కాస్సేపు కూర్చోవే అబ్బ! ఇంట్లో ఏముంది?" అన్నది సావిత్రి.

"ఇంకా అమృగా బాదుగా కాఫీ ఉందేమో తాగి ఇప్పుడేవస్తా. లేకపోతే మంచినీళ్లైనా తాగుతా. ఏం చేస్తాం!" అంటూ చెయ్యివదలించుకుని సరోజిని ఇంటి వైపు పరిగెత్తింది.

సరోజి నటువెళ్లింది, సుందరం ఇటొచ్చాడు. అతను వెనకనించి సావిత్రిని సమీపించి "ఇక్కడున్నావుటే అమ్మాయి? అమ్మ నీకోసం వెతుకుతూంటేను...ఓసి! నువ్వటే! కోడలా." అంటూ సావిత్రి పక్క నేరూల బడి ఒకచేత్తో సావిత్రిని దగ్గరికి తీసుకున్నాడు.

"నీపెళ్లెప్పుడే, పెళ్లికూతురా. రాధాయి కంట గడుతున్నాడూ నిన్ను! మంచివెధవ. నీకు మాంచి మొగుడవుతాడు. అలుసుమాత్రం ఇచ్చేవుసుమా! ఒక చెంపనించి తొక్కిపెడితే కాని మాటవినడు. జాగ్రత్త."

"ఏమ్మాటలు, మామయ్యా!"

"ఓసి! నీకెంతసిగ్గే! ఒక్కత్తెవు కూర్చుని మొగుడి విషయం ఆలోచిస్తున్నావేమోనని మంచీ చెడ్డా అడిగితే తప్పా? నే పోతున్నాలే!"

"ఉండు! ఉండు! అట్లా అయితే నేనూ పెళ్లివిషయమే మాట్లాడతాను. ఒకటి చెప్పు. మేనమామను పెళ్లి చేసుకోవచ్చునా?"

"తప్పు!"

"నేను మరి నిన్ను చేసుకోబోతున్నానే!"

సుందరం సావిత్రి చెంపమీద ఒక్కటిపెట్టి "ఈసారి ఆమాటంటే నీతో మాట్లాడను," అన్నాడు.

సావిత్రి చెంపరుద్దుకుంటూ నవ్వి, "ఈ మాట మీ నాన్న అన్నా ఇదేనా శిక్ష?" అన్నది.

సుందరం ఆశ్చర్యంతో మేనకోడలి వంకచూసి, "నాకింకా తెలీదే! నీతో ఎవరన్నారు?" అని అడిగాడు.

"సరోజిని."

"దాని కన్నీ తెలుసు!...హుఁ! ఆ అయిదువేల కట్నం నాన్నగారి మతిచెడగొడుతున్నది. సంవత్సరం కిందట ఈ విషయం వచ్చినప్పుడు అయినవాళ్లలో కట్నంరాదని నాతయిన వంకలన్నీచెప్పి మనిద్దరికీ ముడిపడకుండా చేశాడు. ఈసారి బావ ఎట్లా తప్పించుకుంటాడు? ఇంకో వెయ్యి ఇస్తామంటే సగోత్రీకుల పిల్లనైనా చేసుకుంటారు నాన్నగారు. ఒక్కపాఠం నేర్చుకో, పిల్లా! నీకెప్పటికైనా పిల్లలుపుడితే విశ్వప్రయత్నంచేసి వాళ్లకు పెద్దవాళ్ళ నెదిరించటంనేర్పు. నాకిన్నేళ్లువచ్చినై, ఇంతచదువు చదివాను! నాన్నగారు రేపు కొండముచ్చును పెళ్ళిచేసుకోమంటే కాదనేటందుకు నాకు ధైర్యంలేదు...మీనాన్న నీకు చనువిచ్చాడుగా! రాధాయినే చేసుకుంటానని పోట్లాడు."

"నేను పోట్లాడను. నాన్న పెళ్ళివిషయం నన్నడగడు, నేను సిగ్గుపడతానని ఆయన నమ్మకం, నేను సిగ్గులేనట్టు ఆయనకెట్లా తెలియచెయ్యటం?

"ఆహా ఏం లోకం! ఎవరి పిల్లల మనసు వాళ్ళకు తెలీదు!"

౨

మర్నాడు సావిత్రి పెళ్ళికి ముహూర్తం ఏర్పాటు చేశారు. తాంబూలాలు పుచ్చుకున్నారు. ముహూర్తం ఇరవైరోజుల్లో ఉంది.

ఆసాయంకాలం సుందరం, రాధాకృష్ణమూర్తి కృష్ణ ఒడ్డున ఇసకలో కూర్చున్నారు.

"రాధా! నాపెళ్ళికితప్పక రావాలిసుమా. చెల్లెలిని చేసుకుంటున్న వాడి పెళ్ళి నీకెక్కడ తటస్థపడుతుంది?" అన్నాడు సుందరం దీనంగా.

"అర్థంలేకుండా మాట్లాడతావేంరా, సుందరం? అప్పకూతుర్ని చేసుకుంటున్నవాడివి నువ్వేనేం లోకంలో? నీకుమళ్ళీ అటువంటి పిల్లవస్తుందీ?"

"అటువంటిపిల్ల మాసరోజాం ఒకతె ఉందిగా!"

"ఛీ! అప్రాచ్యుడా! వాళ్ళిద్దరూ ఒకటిగా ఉంటారను కుంటున్నావుకాని, నక్కకూ—ఇద్దరికీ ఎంతో భేదం ఉంది. నాకు సంబంధమే కనపడదు."

"ఇంకేం? నాకు భేదమే కనపడదు. నిన్నా ఇవాళ

లోపల వందసార్లు సావిత్రిని సరోజిని పేరుపెట్టి పిలిచాను. అది పలకదు!"

"సిగ్గు!"

"నీ మొహం! దానికోపం, వళ్ళుమంట, ఎందుకుండదు? చిత్రంచూడు. ప్రకృతి మనల్ని వెక్కిరించటానికి కిట్లాచేసిందికాని వాళ్ళిద్దగలో నీకు కనపడ్డభేదం నాకు కనపడి నీ కొభేదం కనపడకుండా ఉంటే ఎంత బాగుండేది. నేను సావిత్రిని కొంతవరకు నిశ్చింతగా పెళ్ళిచేసుకునేవాణ్ణి. సరోజాం నీకు మదిరేది."

ఇక్కడ రాధాకృష్ణమూర్తి ఈడుకుమించిన మాట న్నాడు.

"ఎందుకు దిగులుపడతావురా? పెళ్ళయిన మరుక్షణంనించీ ప్రయత్నంచేసినా ఇద్దరికీ సంబంధం కనపడదు."

"నీదయవల్ల అట్లా అయినా బాగుండును."

"నాన్నకోపం వచ్చింది మీబావగారిమీద."

"నిన్ను వదులుకున్నందుకా?"

"పెద్దకట్నం పోయిందే అని."

"సామెత చెప్పినట్టుంది."

పూర్తిగా పొద్దుపోకకుండానే ఇద్దరూ ఇంటిదారి పట్టారు. భైరవమూర్తిగారి మేడముందు రాధాకృష్ణమూర్తి గుడ్ నైటన్నాడు.

సుందరం రాధాకృష్ణమూర్తి చెయ్యిపట్టుకున్నాడు.

"ఒక కప్ కాఫీ తాగిన తరువాత."

"కాఫీ! అవశ్యం"

ఇద్దరూ మూలగదిలో చేరారు. సుందరం లోపలికి వెళ్ళాడు, సరోజినితో రెండు కప్పులు కాఫీ తయారు చెయ్యమన్నాడు. అందుకని సరోజిని మూడు కప్పుల కాఫీచేసి తనకోకప్పు దాచుకుని మిగిలిన కాఫీ తెచ్చి ఇద్దరికీ ఇచ్చింది. తరవాత కొంచెం ఎడంగానుంచుని రాధాకృష్ణమూర్తిని పరీక్షచెయ్యటం మొదలు పెట్టింది.

రాధాకృష్ణమూర్తి కాఫీకాస్త రుచి చూచి కప్పుబల్ల మీదపెట్టి "ఫైన్" అన్నాడు.

సుందరంకూడా కొంచెం తాగి మొహం చిట్లించి, "నాకు కాఫీ రుచి తెలీదురా ఖర్మం!" అన్నాడు

"సావిత్రికి అంతే, అన్నయ్యా దానివన్నీ నీగుణాలే" అన్నది సరోజిని నవ్వుతూ. రాధాకృష్ణమూర్తి కొంచెంసేపు సరోజిని వంకచూసి, తలగోక్కుని కాఫీతాగటం సాగించాడు.

"ఈ కాఫీమాత్రం ఘుమాగా ఉందిరా. ఇట్లాగా ఉందనుకో! అద్భుతంగా ఉందంటేనమ్ము. ఎందుకూ? కొంగరంఅయ్యరు కాఫీకి నకలు. అసలుకు సరియయిన నకలు."

సరోజిని తల ఒకపక్కకు ఒరగేసి రాధాకృష్ణమూర్తిని చూస్తూ "పాపం, సావిత్రికి మంచి మొగుడవుతాడు!" అనుకుంది.

"నేను పోతున్నాను. మీకింకేం కావాలి?"

"నీళ్ళు"—సుందరం.

"తాగటానికేనా?"—రాధాకృష్ణమూర్తి.

"తప్పకుండా! లేకపోతే ఈచేదుఇట్లాగే ఉండనిమంటావా ఏమిటి?"

సరోజిని బిగ్గరిగానవ్వుతూ పరిగెత్తిపోయింది.

రెండునిమిషాలపాటు స్నేహితులిద్దరూ మౌనంగా కూర్చున్నారు. చివరకు రాధాకృష్ణమూర్తికి మాట్లాడ బుద్ధయింది.

"మీ చెల్లెలికీ మీ మేనకోడలికీ భేదంలేదంటావేంరా సుందరం?"

"ఆఁ?" అన్నాడు సుందరం పరధ్యానంగా.

"ఇద్దరికీ లక్షభేదం ఉంది."

"ఎవరు?"

"మీచెల్లెలికీ. మీ-మీ-సావిత్రికీ—"

"ఏమిటి?"

"భేదం—లక్షభేదం—"

"ఏంభేదం?"

"ఉంది."

"ఎందుకుంది."

"ఎందుకులేదు."

ఇప్పుడు సుందరం దోవకొచ్చాడు.

"నాఆలోచనంతా పాడుచేశావు! ఏమిట్రా నువ్వు మాట్లాడుతున్నది?"

రాధాకృష్ణమూర్తి మళ్ళీ వెనక్కి రాదలుచుకోలేదు.

“సావిత్రి ఇంత ఉత్సాహంగా ఉండదు”

స్నేహితు డేంమాట్లాడుతున్నాడో తెలీక సుందరం “ఆఁ?” అన్నాడు.

“ఇంత మాట్లాడదు.”

“ఎవరు?”

“సావిత్రి.”

“సావిత్రంటే? ఓహో సావిత్రా? ఇంకా సావిత్రేమో ననుకున్నా!”

“ఇంత నవ్వ దసలు.”

“ఎవరు? సావిత్రేనా?”

“ఆ! అంటే సావిత్రి కాదు? సావిత్రి!”

“సావిత్రి నవ్వదా?”

“నవ్వదు.”

“ఎందుకు నవ్వాలి? నవ్వు నాలుగందాలచేటు”

రాధాకృష్ణమూర్తి తలగోక్కుని అకస్మాత్తుగా లేచి “గుడ్ నైట్” అని వెళ్ళిపోయినాడు.

3

జరిగిన సంగతేమిటంటే రాధాకృష్ణమూర్తి మొదట సావిత్రికోసం ఉబలాటపడ్డప్పుడు తనమనస్సును ఆపిల్ల కర్పించుకున్నాడు. ఒకపిల్ల తనఅనుజ్ఞ లేకుండా తన మనసును ఎత్తుకుపోవటం అతనికి కొత్తఅనుభవం. అనుభవంలేనివాడు కనకనే పనిపెట్టుకొచ్చి సరోజిని తన మనస్సు ఆకర్షిస్తుంటే చూస్తూ ఊరుకున్నాడు. దానికి అతనికివ్వబడ్డ శిక్షేమిటంటే సరోజిని!

రాధాకృష్ణమూర్తి మాట్లాడుతున్నది వినిపించుకోకుండా సుందరం ఆలోచిస్తున్నదేమిటంటే తనచెల్లెలికీ సావిత్రికీ ఏంసంబంధముందా అని. దానికొక కారణం ఉంది. అతను సావిత్రిని సరిగా చూసింది కిందటిరోజు దయం, చెల్లెలిని సరిగా చూసిందంతకు పూర్వమే! మగవాడికి పెళ్ళియావ లేనంతకాలం ఆడపిల్లలంతా ఒకటిగానే ఉంటారు. వాళ్ళిద్దరికీ కొంతపోలికకూడా ఉంటే చెప్పేదేమిటి?

అన్నిటికన్న ముఖ్యమైనవిషయం మొదటినించీ సావిత్రికి దిగులు తన్ను తనమామ కియ్యరనే.

—కొడవటిగంటి కుటుంబరావు.

నిట్టూర్పులు

లోకములో ఇతరులకోసము స్వార్థమును త్యాగముచేయువారపురూపము....ఔదాసీన్యము మానవసహజము. లోకమునకు ప్రేమతో నిమిత్తము లేదు. దానికి కాలక్షేపము జీవాతువు సద్విచారముతో, కృత్రిమమో, హేలాహాలమో, ఏదో ఒక సంతృప్తికోసము సంఘముతో కొట్టుమిట్టాడుచు యంత్రమువోలె వ్యక్తి ఖేలనమాడుచుండును. సుఖాకాంక్ష స్వప్నప్రాయము కావడమే కాకుండ నిరంతరము దురంతదుఃఖాల చివుకజేసే ఈ ప్రేమ నెవరు కాంక్షించెదరు........నేను క్షణికమయినా అనంతమొసగే విషాదసౌందర్యమూర్తినా........లోకములో గానమాలించు నంతవరకు రసాస్వాదమున ఆనందించి, తలలూపి తరువాత కాటు వేసే సర్పాలుఉన్నవని గ్రహించలేనందులకు....మాటలతో మనసును జోకొట్టు మానవులున్నారని గ్రహించలేనందులకు ...ఎవ్వరిని దూషించవలెను. జీవిత మొకసాహసగీతి జీవిత మొక నైతికసూత్రము ఒకటి హృదయము నుద్విగ్నము చేసి శోకానందమున ముంచెత్తివేయును. వేరొకటి జీవితిరాహాస్యసత్యగ్రంథిని హస్తగతము చేయును. ప్రణయనిదానాన్నికన్న ప్రణయవిశ్వాసమునే విశేష మారాధింపవలవరచుకొందును. ప్రతిఫలములేని యానిత్యారాధనములోనే జీవితాంత నితాంతస్వర్గీయానందము విరిసికొనును

—సహదేవ సూర్యప్రకాశరావు.